

FONOLOGIJA SLOVAČKOGA JEZIKA

Studij: Slovački jezik i književnost

Naziv kolegija: Fonologija slovačkoga jezika

Nastavnik: dr. sc. Martina Grčević, doc.

ECTS bodovi: 5

Status: obvezatni kolegij

Oblik nastave: predavanja (2)

Jezik: hrvatski i slovački

Ispit: pismeni i usmeni

Uvjeti za upis kolegija: nema

Ciljevi kolegija: Usvajanje glasovnog sustava te načela slovačke pravogovorne i pravopisne norme. Svladavanje govornih mehanizama pri realizaciji fonološke razine.

Sadržaj kolegija: Na kolegiju se obrađuje glasovni inventar i fonološki sustav suvremenoga slovačkoga književnog jezika, podjela fonema prema artikulacijsko-akustičkim obilježjima, kombinatorna i fonotaktička pravila, kombinatorne promjene na granicama morfema i riječi, razlike u realizaciji fonema u hrvatskom i slovačkom jeziku, suprasegmentalna fonološka obilježja i pravila distribucije kvantitete.

Raspored rada (po tjednima):

1. Uvodna riječ, upoznavanje s nastavnim planom i literaturom.
2. Osnovni teorijski fonološki i fonetički pojmovi: fonem, fon, alofon; razlikovna obilježja, vrste opozicija, itd.
3. Komunikacijski proces. Produkcija i percepcija govora. Govorni organi. Zvuk, glas (glasnik), slog, tzv. fonetičke riječi: enklitika, proklitika.
4. Grafički sustav slovačkoga jezika; slovačka abeceda; dijakritika; ostvarivanje grafema na (računalnoj) tipkovnici.
5. Glasovni sustav slovačkoga jezika. Opća obilježja. Klasifikacija glasova prema funkciji i artikulacijsko-akustičkim obilježjima. Razlike između hrvatskoga i slovačkoga glasovnog sustava. Slovačko-hrvatska/hrvatsko-slovačka transkripcija.
6. Slovački vokalski sustav. Samoglasnici; karakteristika i podjela. Fonološke osobine slovačkih vokala.
7. Slovački dvoglasni i njihovo fonološko vrednovanje.
8. Fonološka i pravopisna problematika samoglasa *ä*. Pravopisna problematika grafema *y*; gramatički i etimološki pravopisni princip, tzv. "izabrane riječi".
9. Slovački konsonantski sustav; karakteristika i podjela. Slogotvorni konsonanti. Fonološke osobine slovačkih konsonanta. Varijanti slovačkih fonema (alofoni).
10. Bilježenje i izgovor suglasnika *d'*, *t'*, *ň*. Izgovorna problematika vezana uz *l'*. Fonetske realizacije fonema *v*.
11. Glasovne promjene, neutralizacije: jednačenja po zvučnosti i mjestu artikulacije.

12. Udvojeni suglasnici i složenije suglasničke skupine; pravila njihova izgovaranja. Vokalske i konsonantske alternacije, prijevorne pojave.
13. Dužina u slovačkome. Zakon o ritmičkom pokraćivanju i iznimke.
14. Slovački naglasak i ostala suprasegmentalna obilježja.
15. Ponavljanje i priprema za ispit.

Literatura:

- Grčević, Martina. Slova i glasovi u slovačkom i hrvatskom književnom jeziku // *Slavenski jezici u usporedbi s hrvatskim III.* / Sesar, Dubravka (ur.). Zagreb : FF press, Filozofski fakultet, 2013. Str. 11-24.
- Sičáková, Ľuba: Fonetika a fonológia pre elementaristov.
<http://www.unipo.sk/public/media/11339/fonetikaIIIa.pdf>
- Čalčíková, Milada / Tarábek, Ján: *Prehľad gramatiky a pravopisu slovenského jazyka s diktátmi, cvičeniami a testami.* Bratislava, 2004.
- Pauliny, Eugen: *Slovenská gramatika.* Bratislava 1997.